

Ministerstwo Finansów

Departament Informacji Finansowej

Warszawa, 15 kwietnia 2024 roku

Sprawa: AZS pismo w sprawie stowarzyszeń i wpisu do CRBR
Znak sprawy: IF11.701.1.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Dariusz Piekut

Sekretarz Generalny

Akademickiego Związku Sportowego

Szanowny Panie,

uprzejmie przekazuję stanowisko dotyczące statusu prawnego jednostek organizacyjnych stowarzyszeń (dot. pisma z 19 lutego 2024 r., nr L.dz. 195/2024).

Opis sprawy

Od 2016 r. wprowadzono do Prawa o stowarzyszeniach jednoznaczne i szczegółowe zasady tworzenia jednostek organizacyjnych przez stowarzyszenia – zarówno z osobowością prawną, jak i bez tej osobowości. Wcześniej ww. ustawa zawierała tylko ogólny przepis wymagający, aby to statut określał zasady ewentualnego tworzenia jednostek organizacyjnych.

Obecnie to zarząd stowarzyszenia, jeżeli chce nadać jednostce osobowość prawną, składa wniosek o wpisanie jej do KRS. Przed 2016 r. nie istniała taka możliwość uzyskania osobowości prawnej przez jednostkę organizacyjną. Natomiast zgodnie z twierdzeniami zawartymi w Państwa piśmie - jeżeli jednostka miała się nią posługiwać, to dokonywano wpisu do KRS jednostki m.in. jako (1) stowarzyszenia, (2) stowarzyszenia kultury fizycznej albo (3) innej osoby prawnej będącej organizacją pożytku publicznego. W tej sytuacji prawnej postawiono dwa pytania.

1. Czy art. 58 u.o.p.p.p.f.t. pozwala na niezgłaszanie przez posiadające osobowość prawną jednostki organizacyjne utworzone na podstawie art. 10a Prawa o stowarzyszeniach informacji do CRBR?
2. Czy nie muszą przekazywać informacji CRBR jednostki, które wpisano uprzednio (przed 2016 r.) do KRS w jednej z trzech ww. form?

Wyjaśnienia

Ad 1.

W zakresie pytania pierwszego odpowiedź zależy wprost od językowego brzmienia art. 58 u.o.p.p.p.f.t. Brzmienie to nie przewiduje jako podmiotów obowiązanych do zgłaszania informacji „jednostek organizacyjnych stowarzyszeń posiadających osobowość prawną”, a jedynie „stowarzyszenia podlegające wpisowi do KRS” oraz „fundacje”.

Jednocześnie jednostki organizacyjne stowarzyszeń posiadające osobowość prawną nie mogą być traktowane na równi z samymi stowarzyszeniami, chociażby z tego względu, że to zarząd stowarzyszenia składa wniosek o wpis albo wykreślenie jednostki, a nie np. zarząd jednostki organizacyjnej. Ponadto jednostka nie posiada własnego statutu, a działa na podstawie statutu stowarzyszenia, który musi określić m.in. zasady gospodarowania majątkiem takiej jednostki. Są to zatem odrębne instytucje prawne, które pozostają względem siebie w jasno określonej relacji stowarzyszenia i zakładanej przez nie jednostki.

Reasumując powyższe, jednostki utworzone na podstawie art. 10a Prawa o stowarzyszeniach nie podlegają obowiązkowi przekazywania informacji do CRBR.

Ad 2.

W odniesieniu do drugiego pytania odpowiedź jest zależna od konkretnego stanu prawnego opisywanej jednostki organizacyjnej. Przed 2016 r. kwestię tworzenia jednostek organizacyjnych stowarzyszeń regulował jedynie art. 10 ust. 2 Prawa o stowarzyszeniach, zgodnie z którym stowarzyszenie, które zamierza stworzyć terenowe jednostki organizacyjne, jest obowiązane określić w statucie strukturę organizacyjną i zasady tworzenia tych jednostek. Przepis ten zapewniał swobodę wyboru formy prawnej i nie określał przy tym żadnych szczegółowych zasad funkcjonowania jednostek (w przeciwieństwie do ww. opisanego art. 10a).

Tym samym, utworzona jednostka organizacyjna mogła posłużyć się dokładnie tą samą formą prawną, która opisywana jest obecnie przez u.o.p.p.p.f.t. jako „stowarzyszenie podlegające wpisowi do KRS” (w takim przypadku na poziomie rejestrowym i prawnym zafunkcjonowały dwa równorzędne stowarzyszenia).

Podsumowując, stwierdzić należy, że „stowarzyszenia kultury fizycznej” oraz „stowarzyszenia”, wpisane obecnie do KRS, o których mowa w piśmie, mogą być „stowarzyszeniami podlegającymi wpisowi do KRS” i tym samym powinny przekazywać informacje do CRBR - o ile zostały utworzone jako pełnoprawne stowarzyszenia.

Natomiast „inna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego”, zdaje się nie spełniać przesłanek art. 58 u.o.p.p.f.t., o ile nie przyjęła jednej z wymienionych tam form prawnych.

Jednocześnie informuję, że Departament Informacji Finansowej, zapewniający obsługę Generalnego Inspektora Informacji Finansowej w świetle przepisów powszechnie obowiązującego prawa nie posiada kompetencji do dokonywania wykładni legalnej przepisów Ustawy. Tym samym, powyższe informacje nie mają charakteru wiążącego.

Z wyrazami szacunku,

Zastępca Dyrektora
Departamentu Informacji Finansowej

Artur Kolaćek